

Utviklingen i mottakere av arbeidsavklaringspenger og personer med nedsatt arbeidsevne per 30. september 2020

Notatet er skrevet av Eirik Grønlien eirik.gronlien@nav.no, 20.10.2020.

Sammendrag

Ved utgangen av september 2020 mottok 120 163 personer arbeidsavklaringspenger. Det innebærer at 3,5 prosent av befolkningen i alderen 18-66 år mottok arbeidsavklaringspenger på dette tidspunktet. Dette er en økning på 0,1 prosentpoeng fra tilsvarende periode i 2019. Andelen har økt marginalt gjennom siste halvdel av 2019 og starten av 2020. Antall mottakere har økt med noe over 5 300 så langt i løpet av året, hvorav 1 800 det siste kvartalet. Sammenliknet med året før har antall mottakere økt med 4 700 (4 %).

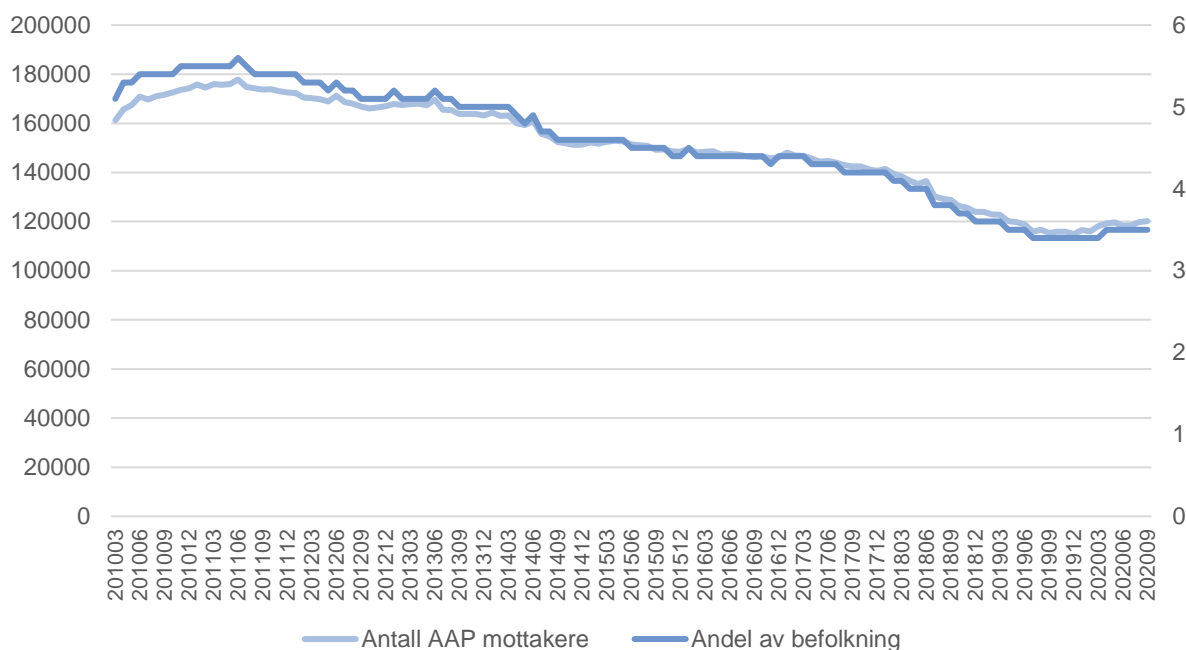
Ved utgangen av september 2020 var 185 087 personer i alderen 18-66 år registrert med nedsatt arbeidsevne. Dette er økning på 5 900 fra samme tid i fjor, tilsvarende en økning på 3 prosent. Antallet har økt med 2 300 personer i løpet av 3. kvartal 2020, tilsvarende en økning på 1,3 prosent. Andelen personer med nedsatt arbeidsevne som mottar arbeidsavklaringspenger var ved utgangen av 3. kvartal på 63 prosent, en økning på 1 prosentpoeng fra tilsvarende periode i 2019. Andelen personer med nedsatt arbeidsevne som mottar uføretrygd ligger på 11 prosent, stabilt fra samme periode i 2019.

Økning i antall mottakere av arbeidsavklaringspenger

Antall personer som mottar AAP øker gjennom store deler av 2020. Dette står i kontrast til utviklingen i 2018 og tidlig 2019, hvor antall mottakere ble kraftig redusert. I løpet av 3. kvartal 2020 har antallet økt med 1 800 personer slik at antallet personer som mottar arbeidsavklaringspenger ved utgangen av september var rundt 120 200. Dette var en økning på 4 700 fra september 2019. Økningen skyldes en generell økning gjennom store deler av 2020, foruten en svak nedgang i løpet av juni som mest sannsynlig kan tilskrives sen utbetaling av etterbetaling i forbindelse med G-reguleringen¹. Antallet økte spesielt mye i mars, hvor antall mottakere steg med over 2 000 personer fra måneden før. Denne utviklingen er sannsynligvis en konsekvens koronapandemien som har ført til en kraftig stigning i ledighet. Et strammere arbeidsmarked vil som regel føre til økt overgang til helserelaterte ytelser (Kann m.fl. 2016). Spesielt vil dette gjelde dem som befinner seg i grenselandet mellom helserelaterte ytelser og arbeidsledighet. Disse vil kunne søke seg over på AAP, spesielt i de tilfeller hvor de ikke har opparbeidet seg rett til sykepenger ved sykdom. Beholdningen påvirkes også av at personer som tidligere har gått ut av ordningen kommer tilbake. Enkelte av disse innvilges ny periode etter karenstiden. Andre vil også kunne være så syke at de får unntak fra karenperiode. Tiltakene som ble innført i forbindelse med koronaepidemien har også ført til at AAP-mottakere har fått forlenget ytelsen, noe som isolert sett har redusert avgangen fra ordningen. Vi ser derfor at koronapandemien kan føre til økt tilgang, samtidig som avgangen reduseres. Begge deler vil isolert tilsi at beholdningen stiger.

¹ Hvert år tilpasses grunnlaget for AAP i forhold til G-reguleringen. Dette fører til at mange mottar etterbetaling på AAP i løpet av mai/juni. Ettersom beholdning på AAP er beregnet ut fra antall personer med utbetalt AAP ytelse i den aktuelle måneden fører dette til at enkelte kommer inn i statistikken som AAP mottakere. Samtidig er det svært mange som avslutter AAP i denne perioden og den totale effekten på beholdning vises ikke like tydelig i et normalår. Når utbetalingen i forbindelse med G-regulering for 2020 er forskjøvet til september vil beholdningen i juni ligge lavere enn den ellers ville gjort.

Figur 1: Antall mottakere av arbeidsavklaringspenger (venstre akse) og andel av befolkningen (høyre akse), i alderen 18-66 år. Antall. Alder. Mars 2010 til september 2020

Kilde: NAV

Størst økning blant de i aldersgruppene 50 år og eldre

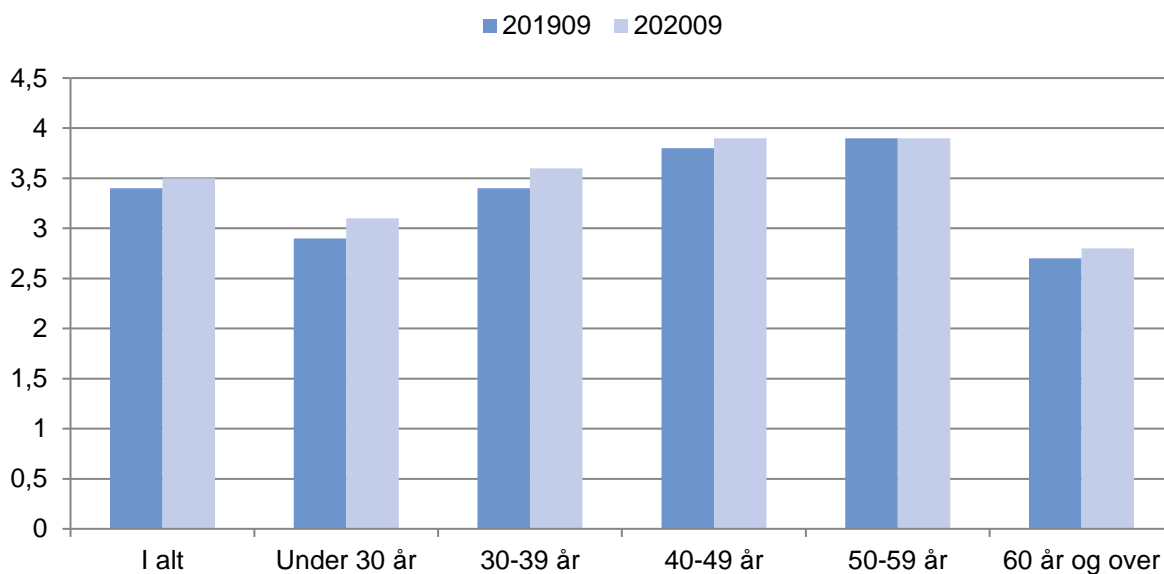
Antall mottakere av arbeidsavklaringspenger i aldersgruppen 50 og eldre har økt med nær 1 100 personer fra 2. kvartal 2020. Samtidig har det vært en reduksjon blant dem under 25 år på nesten 300 personer. I absolutte tall er det størst økning for dem i gruppen 50 til 59 år hvor antallet er økt med nær 700, mens den relative økningen er størst hos dem over 60, tilsvarende 3,6 prosent økning i løpet av kvartalet. Aldersgruppen 40-49 har tidligere vært den aldersgruppen med flest mottakere av AAP, men det har vært en tydelig tendens de siste 12 månedene til at gruppen 50-59 oftere utgjør den største gruppen mottakere. Generelt har også gjennomsnittsalderen for AAP-mottakere endret seg noe. Fra en utvikling hvor gjennomsnittsalderen er synker over tid, er det nå en svak tendens til at den stiger igjen.

Dersom vi sammenlikner tredje kvartal med tilsvarende periode i 2019 var det en økning for alle aldersgrupper, men det er spesielt i gruppen 30-39 hvor vi ser en klar stigning. For denne gruppen alene er antall mottakere økt med over 1 700. Den samme tendensen ser vi for gruppen 25 til 29 år hvor antallet øker med over 700 personer, tilsvarende 6 prosent. Det var i tillegg en økning på rundt 20 prosent for dem under 20 år. Denne gruppen utgjør derimot bare noe over

1 200 personer ved utgangen av september 2020, tilsvarende 1 prosent av beholdning. Andelen er således sårbar for mindre endringer i beholdningen. For de eldste aldersgruppene var det noe mindre utslag og den samlede økningen blant dem i aldersgruppen 40 og eldre er noe lavere enn for gruppen 30-39 alene med en samlet økning på i underkant av 1 700.

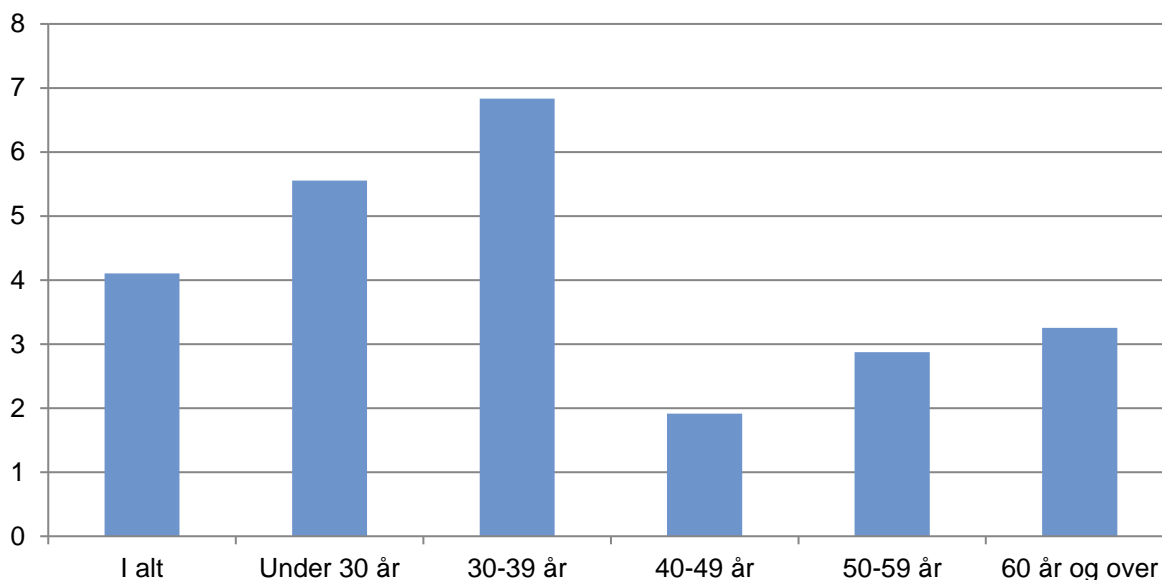
Målt som andel av befolkningen mottar rundt 3,9 prosent av de i gruppen 40 til 59 år AAP, mens andelen for de i gruppen 25 til 39 år ligger på 3,6 prosent. Andelen i aldersgruppen 60 til 66 ligger på 2,8 prosent. For aldersgruppen 20 til 24 ligger andelen på henholdsvis 3,3 prosent, mens andelen for dem under 20 ligger på 1 prosent. Sammenliknet med tilsvarende periode i 2019 er det en svak økning i andel mottakere for alle aldersgrupper.

Figur 2: Antall av befolkningen (18-66 år) som mottar arbeidsavklaringspenger. Antall. Alder. Prosent. September 2019 og september 2020

Kilde: NAV

Figur 3. Prosentvis endring i antall mottakere av arbeidsavklaringspenger. Andel. Alder. Endring fra september 2019 til september 2020

Kilde: NAV

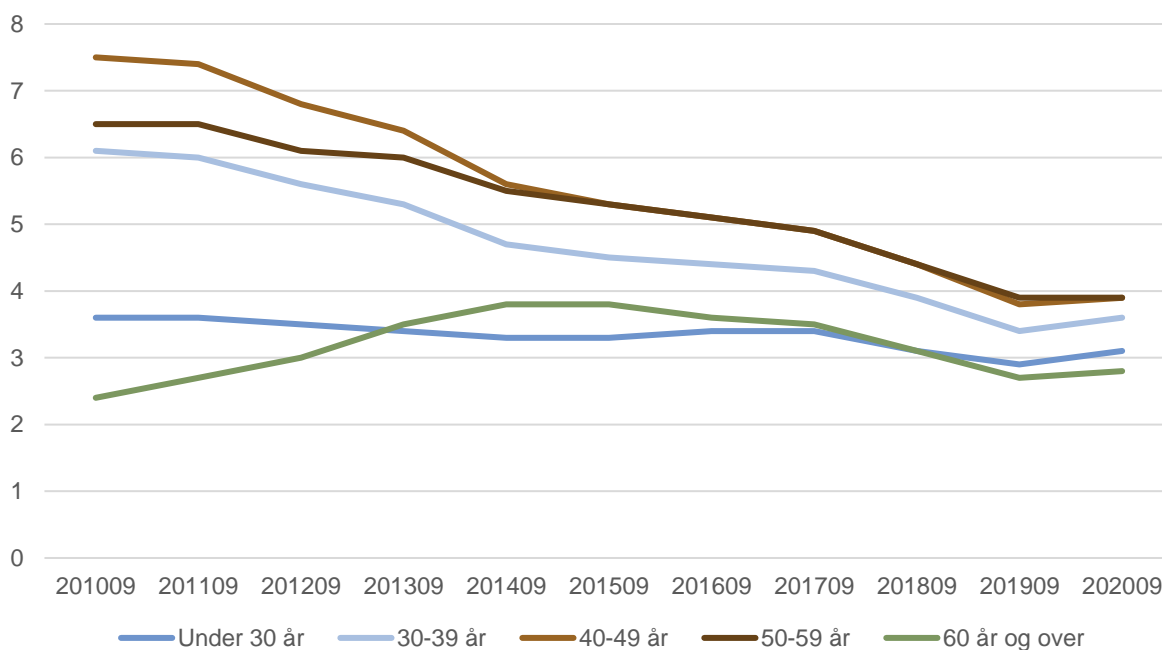
En av de viktigste årsakene til økningen vi ser det siste året er koronapandemien som har ført til periodevis økt tilgang til ytelsen og generell redusert avgang. Tilgangen preges spesielt av økt tilgang i mars, noe som henger sammen med situasjonen på arbeidsmarkedet like etter *nedstengningen* 12. mars. Effekten pandemien har hatt på tilgang virker å være noe redusert i tredje kvartal, og påvirker sannsynligvis ikke beholdningen i like stor grad. Det kan tenkes at bedringer på arbeidsmarkedet har ført til at noe færre søker seg til ordningen. Tilgangen vil også påvirkes av at enkelte har relativt hyppig tilgang og avgang fra AAP. Mer stabilt mottak av AAP hvor mottakere i mindre grad forsvinner ut og inn av ordningen, vil derfor over tid kunne føre til en reduksjon i tilgang blant gjengangere². Dette understøttes av det er færre som jobber over grensen for arbeidstid og AAP i 2020 enn i perioden før³. Til tross for en nedgang de siste månedene ligger den samlede tilgangen i 2020 over alle tidligere perioder, foruten 2010. Lavere avgang skyldes i hovedsak at folk har fått forlenget ytelsen med inntil 6 måneder

² Etter definisjonen av AAP mottaker som en person som mottar utbetaling av AAP i aktuell måned, og hvordan vi beregner avgang, følger det at en AAP mottaker som ikke får utbetalt ytelse i 2 påfølgende måneder vil defineres som å ha avgang. En viktig årsak til at AAP utbetaling uteblir er at personen for en periode har arbeidet for mye. Dersom situasjonen på arbeidsmarkedet tilsier at AAP mottakere har anledning til å jobbe mindre enn tidligere, vil de inngå i beholdningen over tid derfor ikke ha like mange perioder med avgang og tilgang grunnet arbeid.

³ Grensen for arbeid og samtidig uttak av AAP tilsvarer 60% arbeid. Dersom mottaker jobber over denne grensen vil den ikke få utbetalt AAP. Det er mulig å få unntak fra denne begrensningen og jobbe inntil 80 % i en 6 måneders periode dersom avgang til arbeid anses som nært forestående.

i forbindelse med tiltak for å møte koronapandemien. Det kan også tenkes at enkelte som står i grenseland mellom fortsatt mottak av AAP og selvforsørging ved arbeidsinntekt blir værende lengre på ytelsen pga. strammere arbeidsmarked.

Figur 4. Andel av befolkningen (18-66 år) som mottar arbeidsavklaringspenger. Andel. Alder. Prosent. September 2011 – september 2020

Kilde: NAV

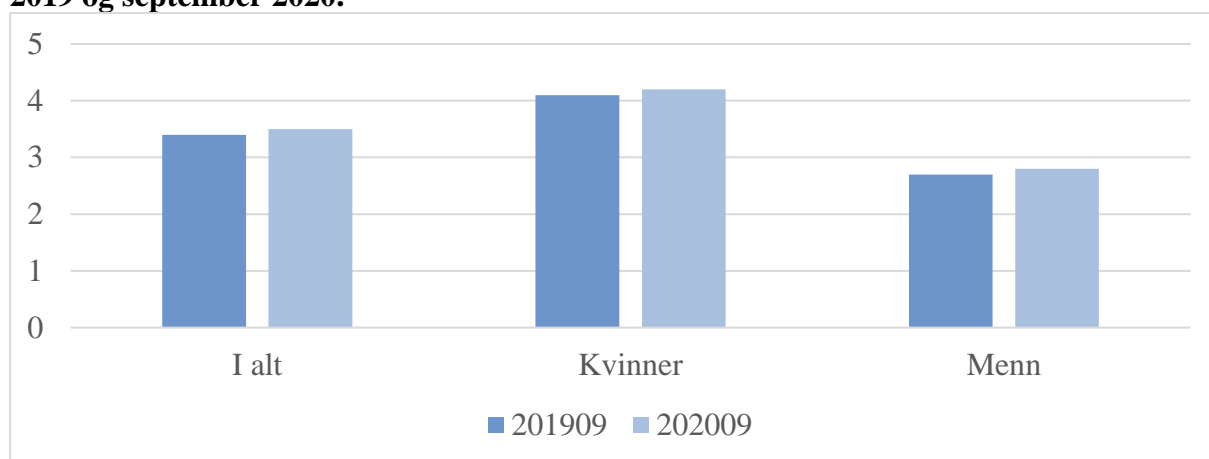
Større økning blant menn som mottar arbeidsavklaringspenger

Ved utgangen av 3. kvartal var det 49 600 menn som mottok AAP, mens antallet kvinner var 70 600. Antall menn som mottar AAP er økt med rundt 800 i løpet av tredje kvartal, mens tilsvarende økning for kvinner er i underkant av 1 000. Dette tilsvarer en økning på henholdsvis 1,7 og 1,4 prosent. Sammenliknet med tilsvarende periode i 2019 er antall menn som mottar AAP økt med rundt 2 400 personer, mens antall kvinner er økt med rundt 2 300. Målt mot fjoråret er økningen altså større for menn både dersom vi ser på den relative økningen og dersom vi ser på økningen i absolutte tall. Det er fortsatt rundt 21 000 flere kvinner enn menn som mottar AAP, og disse utgjør i underkant av 59 prosent av det totale antall mottakere.

Fordelingen mellom kjønnene har holdt seg relativt stabilt over tid, men andelen kvinner er redusert med rundt 0,5 prosentpoeng fra fjoråret. Ved utgangen av september 2020 var 4,2 prosent av kvinner og 2,8 prosent av menn i alderen 18-66 år mottakere av

arbeidsavklaringspenger (figur 5). Andelen har økt med 0,1 prosentpoeng for begge kjønn i løpet av de siste 12 månedene. Det er en økning for begge kjønn på tvers av aldersgrupper, men vi ser at særlig blant dem over 50 er det en markant økning blant menn som vi ikke gjenfinder i like stor grad hos kvinner. Kjønnfordelingen totalt gjenspeiler situasjonen også for sykefravær og uføretrygd (Kalstø og Kann 2018), men forskjellene er større for disse trygdeordningene.

Figur 5. Andel av befolkningen med arbeidsavklaringspenger. Andel. Kjønn. September 2019 og september 2020.

Kilde: NAV

Mindre økning i sør og i nord

Etter endringen i fylkesstruktur er Viken det fylket med klart flest mottakere av AAP med nær 26 900 ved utgangen av 3. kvartal. Deretter følger Oslo (14 600), Vestland (13 200), Rogaland (10 400) og Trøndelag (10 300). Møre og Romsdal (6 200), Nordland (5 200) og i Troms og Finnmark (6 000) er fylkene med færrest mottakere. I løpet av tredje kvartal er antallet økt i alle fylker foruten Nordland som har en svak nedgang. Størst økning er det i Viken hvor antall mottakere øker med nær 600, det er også stor økning i Vestfold og Telemark hvor antallet øker med 200 personer. I begge fylker ligger antallet rundt 2,6 prosent høyere enn ved utgangen av andre kvartal.

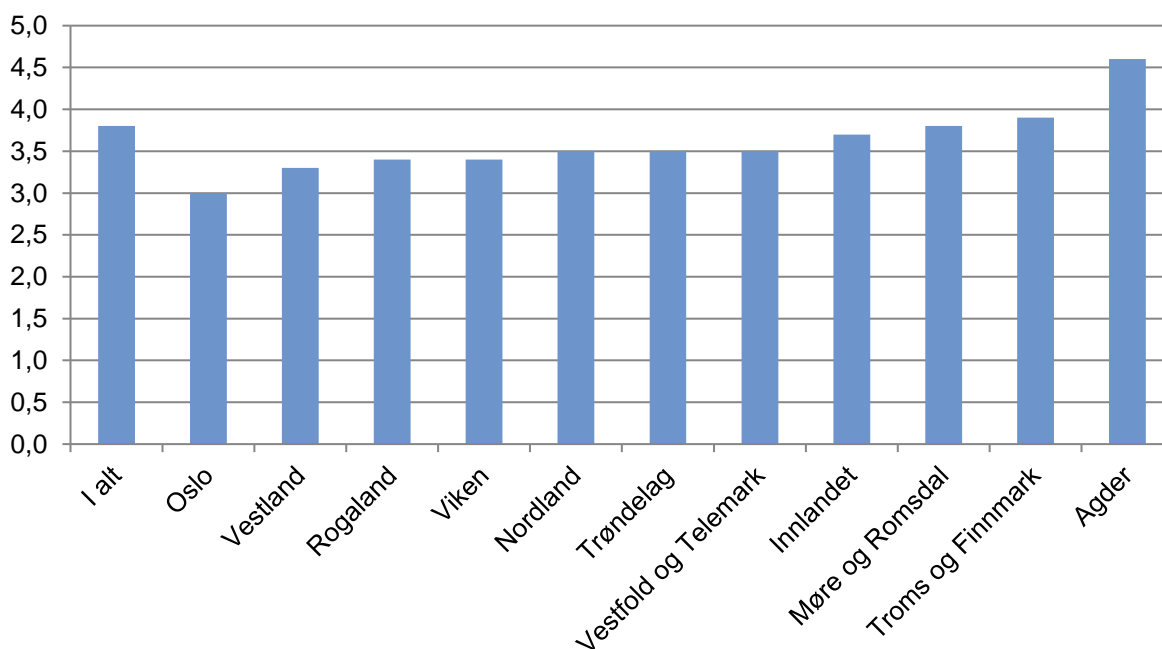
Som andel av befolkning er det Agder som har flest mottakere med rundt 4,6 prosent av befolkningen i aldersgruppen 18 til 66 registrert som mottakere av AAP. Deretter følger Troms og Finnmark (3,9%) og Møre og Romsdal (3,8%). Oslo er det fylket med færrest mottakere, med rett rundt 3 prosent av befolkningen registrert som mottakere av AAP. Det er svak vekst for alle fylker foruten Nordland, hvor antallet reduseres også hvis vi kontrollerer for befolkning.

Størst økning er det for Viken og Vestfold og Telemark, men endringene er marginale (under 0,1 prosentpoeng).

Sammenliknet med året før er det Rogaland som har den klart største økning i antall mottakere. Målt mot tilsvarende periode i 2019 er det i dag 1 000 flere personer bosatt i Rogaland som mottar AAP, eller 10,6 prosent økning. Det innebærer at antall AAP mottakere som andel av befolkning har økt med 0,32 prosentpoeng det siste året. Det er større netto økning i Viken (1 700), men dersom vi kontrollerer for befolkning er veksten langt større i Rogaland. Økningen i Rogaland skyldes først og fremst en økning som kom før årsskiftet, og tendensen virker å avta noe i 2020.

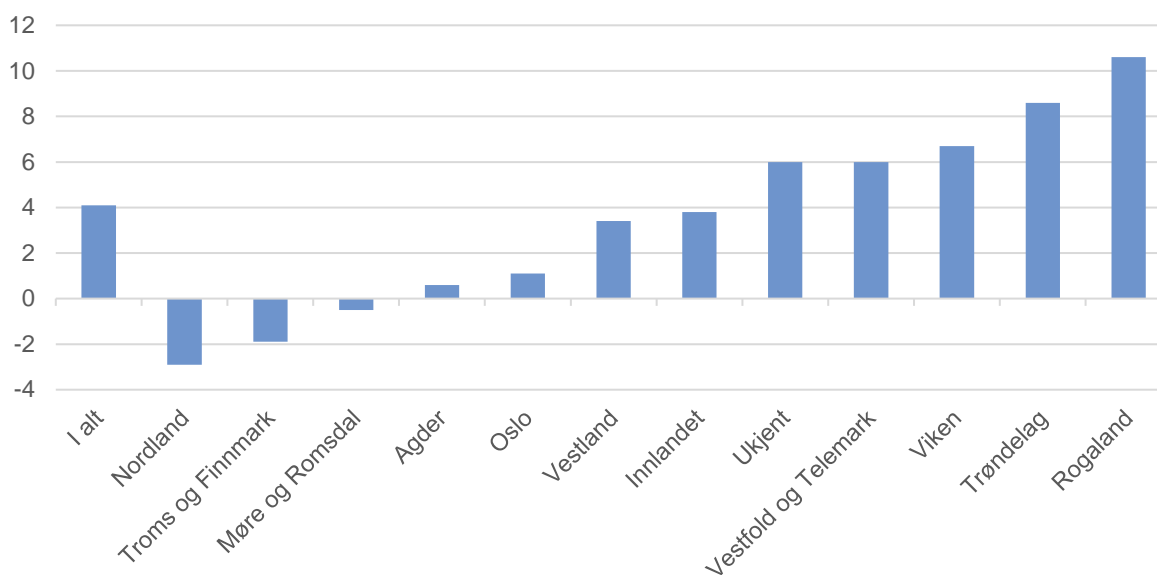
Samtidig som vi har sett en stabilisering i løpet av 2019, etterfulgt av en økning så langt i 2020, har vi for store deler av denne perioden sett en fortsatt økning i antall personer på uføretrygd (Ellingsen 2020). Dette kan henge sammen med at personer som har gått gjennom karensperioden i liten grad har mottatt uføretrygd, samt at det er en viss forsinkelse mellom avgang fra AAP og tilgang på uføretrygd. Dette kan medføre stabilisering i antall mottakere av AAP og en lavere avgang, noe som først senere vil gi utslag i lavere overgang på uføretrygd.

Figur 6. Andel av befolkningen (18-66 år) som er mottakere av arbeidsavklaringspenger. Andel. Fylke. September 2020

Kilde: NAV

Figur 7. Prosentvis endring i mottakere av arbeidsavklaringspenger. Andel. Fylke. September 2019 til september 2020

Kilde: NAV

Fortsatt flest personer med psykiske lidelser

Sammenliknet med utgangen av andre kvartal er det størst økning blant AAP mottakere med muskel- og skjelettlidelser, hvor antall mottakere er økt med i overkant av 800 de siste 3 månedene. Antall personer med psykiske lidelser er i samme periode økt med rundt 600 og hovedgruppen utgjør fortsatt den klart vanligste medisinske årsaken til nedsatt arbeidsevne blant personer som mottar arbeidsavklaringspenger, med over 43 prosent av alle saker. Det er også en relativt stor økning blant personer med sykdommer i nervesystemet, hvor antall mottakere er økt med nesten 200, men den relative økning i forhold til andre kvartal ligger på 2,6 prosent. For de øvrige diagnosegruppene er det en økning på mellom 0,5 til 1 prosent, foruten svangerskapsykdommer hvor det er en reduksjon på 6 prosent. Av dem med hovedgruppe muskel- og skjelettlidelser er det spesielt dem med andre muskel- og skjelettlidelser og ryggliidelser hvor det er en økning. Andelen øker med over 2,6 prosent for begge disse gruppene.

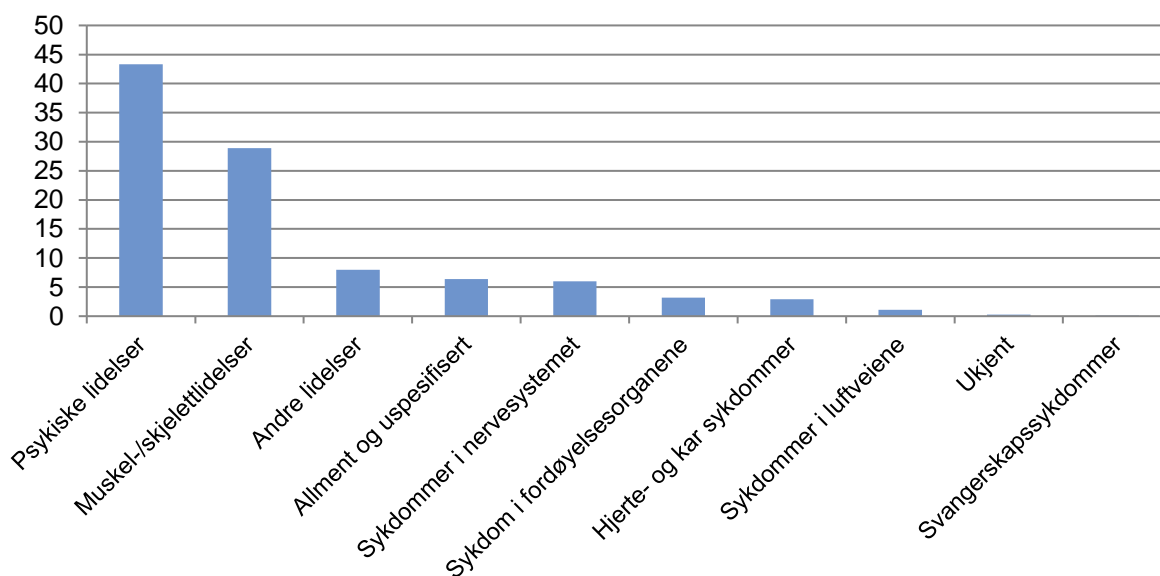
Ved utgangen av tredje kvartal har 55 prosent av dem med muskel- og skjelettlidelser «andre muskel- og skjelettlidelser», mens de resterende fordeler seg på «nakke, skulder og armelidelser» (21 %) og ryggliidelser (24 %)⁴. Generelt vil andelen med muskel- og

⁴ For arbeidsavklaringspenger benyttes icpc2 diagnosekoder. I publisert statistikk består hovedgruppen psykiske lidelser av lettere psykiske lidelser (P02, P04, P06-P10, P20, P25, P27-P29, P75, P78, P79, P82 og P99), angst

skjelettlidelser øke med alderen, og vi ser at blant dem i aldersgruppen over 60 år var nær 44 prosent diagnostisert med denne hovedgruppen, mens tilsvarende andel for dem under 30 år ligger på i underkant av 9 prosent.

Blant dem med psykiske lidelser var økningen omtrent likt fordelt for alle de tre undergruppene (rundt 1% økning). Ved utgangen av tredje kvartal har 46 prosent av de som lider av psykiske lidelser, ulike former for angst og depressive lidelser. Denne underkategorien av psykiske lidelser som andel av totalt antall mottakere med psykiske lidelser, øker med alderen og er høyest for mottakere i aldersgruppen 60 år og over (Vedlegg C). De resterende mottakerne fordeler seg på andre psykiske lidelser og lettere psykiske lidelser (henholdsvis 26 % og 28 %). For aldersgruppen 18 til 24 år fordeles personer med psykiske lidelser relativt likt mellom de tre underkategoriene, men det er en klar tendens til at andelen med angst og depressive lidelser øker for hver alderskategori, samtidig som andelen med andre psykiske lidelser reduseres. Andelen mottakere med lettere psykiske lidelser holder seg noe mer stabilt rundt 30 prosent uavhengig av aldersgruppene. Av de resterende diagnosegruppene er det spesielt hjerte og karsykdommer og sykdommer i luftveiene som øker med alderen.

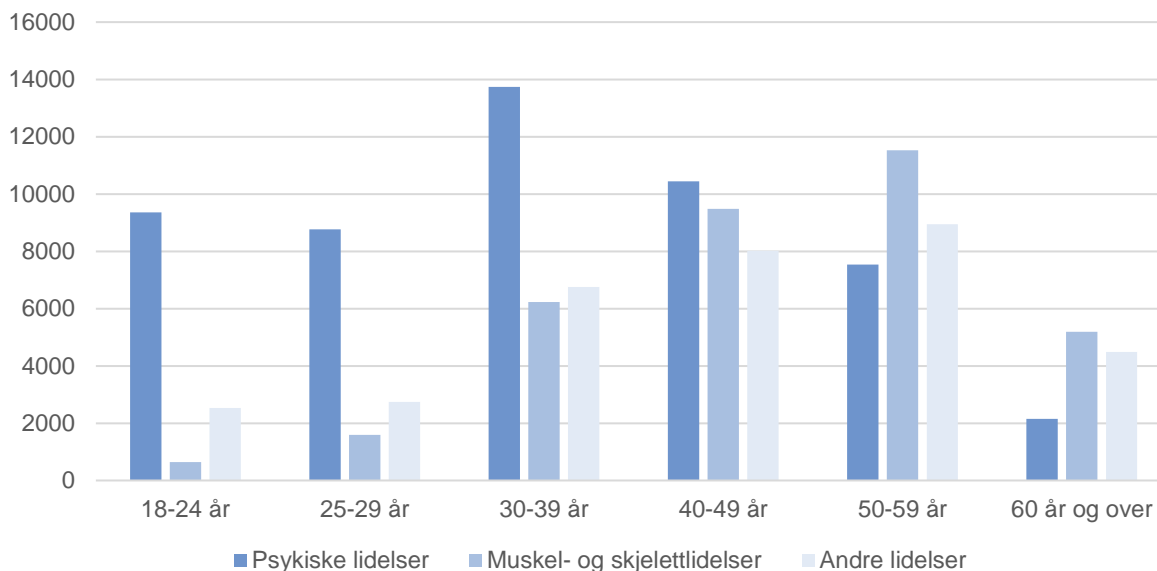
Figur 8. Mottakere av arbeidsavklaringspenger etter diagnose. Prosentfordeling. September 2020

Kilde: NAV

og depresjon (P01, P03, P74, P76 og P77) og andre psykiske lidelser (P05, P11-P13, P15-P19, P22-P24, P70-P73, P80, P81, P85, P86 og P98). Hovedgruppen muskel og skjelettlidelser består av Nakke-, skulder og armlidelser (L01, L08, L09, L10, L11, L12, L83, L92), ryggidelser (L02, L03, L84, L85, L86) og andre muskel- og skjelettlidelser (L04, L05, L07, L13, L14, L15, L16, L17, L18, L19, L20, L26, L27, L28, L29, L30, L34, L35, L37, L38, L40, L45, L47, L52, L54, L55, L59, L66, L70, L71, L72, L73, L74, L75, L76, L77, L78, L79, L80, L81, L82, L87, L88, L89, L90, L91, L93, L94, L95, L96, L97, L98, L99).

Figur 9. Mottakere av arbeidsavklaringspenger med muskel- og skjelettlidelser, psykiske lidelser og «andre lidelser», etter alder. Antall. September 2020

Kilde: NAV

Redusert tilgang i tredje kvartal

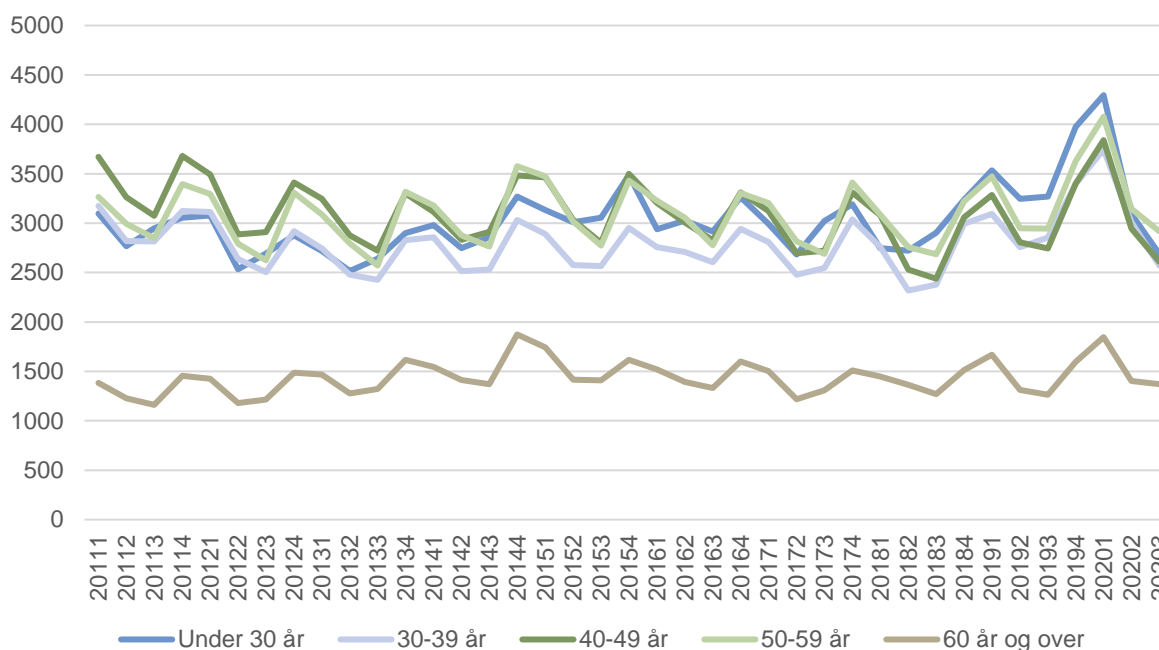
I løpet av tredje kvartal 2020 var tilgangen⁵ til AAP på rundt 12 200 mottakere, en nedgang på over 1 400 personer fra andre kvartal. Tilgangen har gått ned for hvert kvartal så langt i år. Dette skyldes ordinære sesongvariasjoner, hvor tredje kvartal generelt er den perioden i løpet av et år med lavest tilgang. Denne tendensen forsterkes av koronapandemien som har ført til en økt tilgang spesielt i starten av pandemien. Målt mot tilsvarende periode i 2019 hadde 900 færre tilgang i løpet av tredje kvartal 2020. Tilgangen lå allikevel tett opp mot gjennomsnittet fra tidligere perioder. Tilgangen i første kvartal var den høyeste tilgangen for noen enkeltperiode siden innføringen av ordningen i 2010. I andre kvartal var tilgangen betydelig redusert og var noe under 13 600 personer, noe som tilsvarer nivået vi har sett i andre kvartal tidligere år⁶.

⁵ Nye mottakere av arbeidsavklaringspenger (tilgang) en gitt måned er i dette notatet definert som: Personer som mottok arbeidsavklaringspenger ved utgangen av måned t, men ikke i måned t-1 og t-2. Antall som sluttet å motta arbeidsavklaringspenger (avgang) en gitt måned er definert som: Personer som mottok arbeidsavklaringspenger ved utgangen av måned t men ikke i måned t+1 og måned t+2. Dette medfører at en person i teorien kan ha flere ulike tilganger og avganger i løpet av en periode. Tilgangs og avgangsstatistikk betegner derfor ikke unike individer, men er et statistisk mål for tilstrømming og frafall fra ordningen.

⁶ Tilgangen i 2019 var relativt høy med rundt 13 100 tilganger i tredje kvartal. Tidligere har tilgangen for perioden over flere år ligget rundt 12 000.

Sammenlignet med tilsvarende periode i 2019 er tilgangen var lavere for alle aldersgrupper. Størst reduksjon var det for dem i aldersgruppen mellom 30 og 39 hvor antall med tilgang er redusert med over 400. Det er også relativ stor reduksjon blant dem i aldersgruppen under 30. Det er for tidlig å anslå om nedgangen for mottakere under 30 år skyldes endringer i regelverk for beregning av AAP⁷ Vi ser dessuten at for de aller yngste (dem under 20 år) så øker tilgangen noe. Det er en svak reduksjon for dem i aldersgruppen 60+. At vi ser noe mindre nedgang her skyldes først og fremst at disse utgjør en lavere andel av befolkningen, men kan også henge sammen med regelverket for uttak av alderspensjon og et økt insentiv om å prioritere andre ytelser (Jacobsen 2018), samt en økt overgang til uføretrygd (Kann og Dokken 2019). Det kan også delvis skyldes at personer i den eldste aldersgruppen mottar AAP mer stabilt over tid, og at de derfor har relativt sett færre avganger og tilganger enn personer i andre aldersgrupper.

Figur 10. Antall tilganger på arbeidsavklaringspenger (tilgang), etter alder. Antall. 1. kvartal 2011 til 2. kvartal 2020

Kilde: NAV

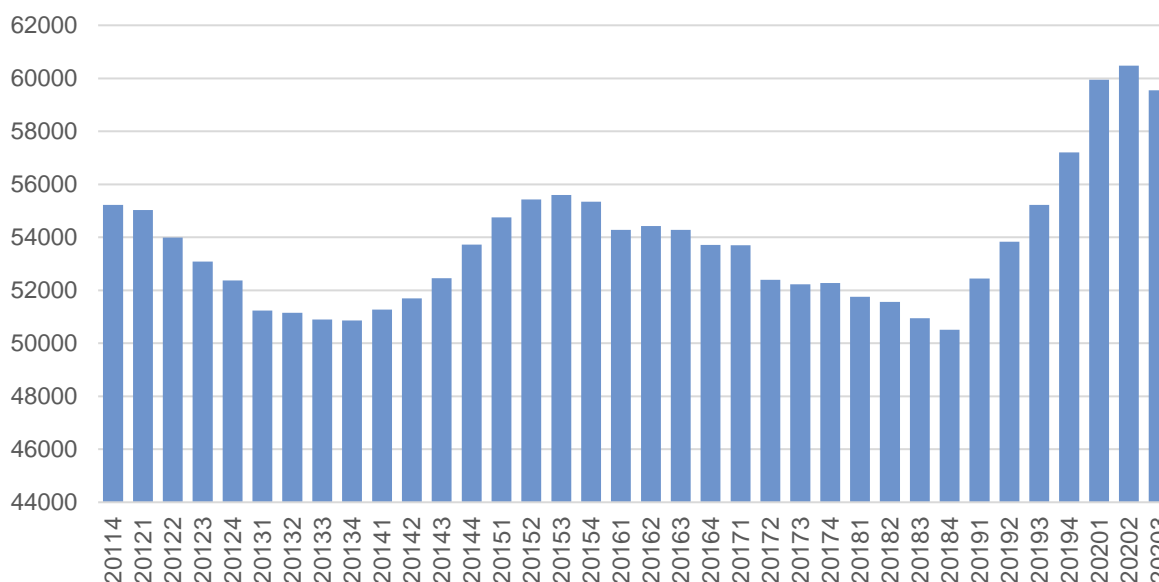
Totalt var det 59 600 tilganger i løpet av de siste 12 månedene, en økning på rundt 4 400 målt mot tilsvarende periode året før. Den svært høye tilgangen i mars, som følge av økt tilstrømming til ytelsen grunnet pandemien, gir store utslag dersom vi beregner den totale tilgangen over en 12 måneders periode⁸. Dette kommer i tillegg til økt tilgang også i perioden før. Sannsynligvis som en konsekvens av at mange kommer tilbake på ytelsen etter å ha vært ute i karensperiode

⁷ Sett inn tekst om endringene

⁸ Tilgangen i 2010 er sterkt påvirket av konverteringen over til nytt regelverk.

eller at mange som fikk avslag i løpet av 2018 har søkt på nytt. Det er ingen store endringer i fordelingen mellom aldersgrupper dersom vi ser på den totale tilgangen 12 måneder tilbake. Det vi derimot ser er at regelverksendringen har medført et brudd i statistikken hvor tilgangen øker ganske betydelig for dem i aldersgruppene under 60 år fra og med 4. kvartal 2018, mens den holder seg omtrent på samme nivå for dem i gruppen 60 og eldre. Dette kan skyldes at personer som befinner seg i den eldste aldersgruppen i mange tilfeller har mulighet til å motta alderspensjon etter avgang. For dem under 60 år vil vi på sikt kunne regne med at en betydelig andel kommer tilbake på AAP og at tilgangen øker når disse er ferdig med karenperioden.

Figur 11. Tilgangen i løpet av det siste 12 måneder målt ved utgangen av perioden. Antall. 4. kvartal 2011 til 2. kvartal 2020

Kilde: NAV

Blant personer som starter med arbeidsavklaringspenger er det en klar økning i andelen som kommer fra sykepenger. Ved utgangen av september 2020 hadde rundt 59 prosent av alle som fikk innvilget arbeidsavklaringspenger hatt sykepenger i forkant. Dette er en økning på 7,3 prosentpoeng fra tilsvarende periode i 2019. Andelen har ligget stabilt over 55 prosent de siste 12 månedene, men er økt fra 51,4 prosent i 3. kvartal 2019. Vanligvis ser vi tydelige sesongvariasjoner i hvor høy andel som kommer fra sykepenger, hvor andelen stiger i starten av året og reduseres i løpet av andre og tredje kvartal, før den øker igjen i fjerde kvartal. Utviklingen gjennom 2020 hvor andelen som kommer fra sykepenger øker per kvartal bryter med denne tendensen. Det er usikkert hva som er årsaken til dette, men det kan henge sammen med at tilgangen i 2019 var preget av den høye avgangen i 2018 og at mange som tidligere

hadde mottatt AAP kom tilbake på ytelsen etter å ha avspasert sin karenstid. Denne gruppen vil i liten grad ha mottatt sykepenger i forkant da de i karenstiden ikke nødvendigvis vil ha opparbeidet seg nye rettigheter til sykepenger. En annen årsak kan være at tilgangen i 2020 preges av pandemien og at dette fører til at flere med sterkere tilknytning til arbeidslivet søker seg til AAP. Denne gruppen vil i større grad kunne ha hatt rett til sykepenger i forkant. Samtidig som andelen med sykepenger stiger ser vi en spesielt sterk reduksjon i den gruppen som har status «ukjent» i forkant. Det vil si at vi ikke har god oversikt over hva de lever av eller hva slags oppfølging de har hatt før tilgang. Denne gruppen utgjør rett under 30 prosent av tilgangen i tredje kvartal, en nedgang på over 6 prosentpoeng fra 2019. De resterende som kommer inn på ordningen vil ha vært registrert som enten arbeidssøkere eller med nedsatt arbeidsevne og således hatt oppfølging fra NAV i forkant av tilgang. Det er kun små endringer for denne gruppen. Over tid forventer vi at andelen som kommer fra status som «ukjent», eller har nedsatt arbeidsevne eller er arbeidssøker vil øke ettersom stadig flere av dem med tilgang til ytelsen vil kunne ha mottatt AAP i en tidligere periode. Disse vil da i mindre grad ha opptjent ny rettighet til sykepenger under oppholdet fra AAP og vil så ledes vært registrert som at de kommer fra annen status i forkant av ny tilgang.

Dersom vi utelukkende vurderer nye tilfeller, eller personer som ikke tidligere har vært registrert med AAP, så ligger andelen som kommer fra sykepenger relativt stabilt rundt 70 prosent. Tidligere så vi en trend hvor andelen virket å bli redusert noe fra og med midten av 2018 (se vedlegg 1). Noe som delvis kan henge sammen med at regelverksendringene har medført strengere inngangskrav for førstegangssøkende (Lande 2019). Endringene kan videre ha medført at et økende antall står uten ytelse etter avgang fra AAP, mens de tjener opp rett til ny periode etter avspasert karenstid. Vi ser samtidig at andelen som tidligere har mottatt AAP og som i perioden før var registrert med nedsatt arbeidsevne øker noe fra og med 2. kvartal 2019, etter å ha vært stabil over lengre tid. Dette kan ha en sammenheng med regelverket for karenstid, men det vil kreve egne analyser å se på den reelle effekten. Så langt i 2020 ser vi derimot at denne trenden har snudd og andelen i utgangen av tredje kvartal ligger på 74,3 prosent som er den høyeste andel nye mottakere som kommer fra sykepenger siden starten av 2018.

Tabell 1. Tilgang på AAP og status 2 måneder før tilgang. Antall totalt og andel i hver tiltaksgruppe. 3. kvartal 2012 til 2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I alt	11941	11683	12434	12605	12460	12287	11674	13072	12150
Sykepenges	58,6	60,4	59,9	58,1	58,1	56,8	55	51,4	58,7
Arbeidssøker/Nedsatt arbeidsevne	13,9	13,1	14,3	16,3	13,1	12,9	10,5	12,2	11,7
Annet og ukjent	27,5	26,4	25,8	25,6	28,8	30,3	34,5	36,4	29,6

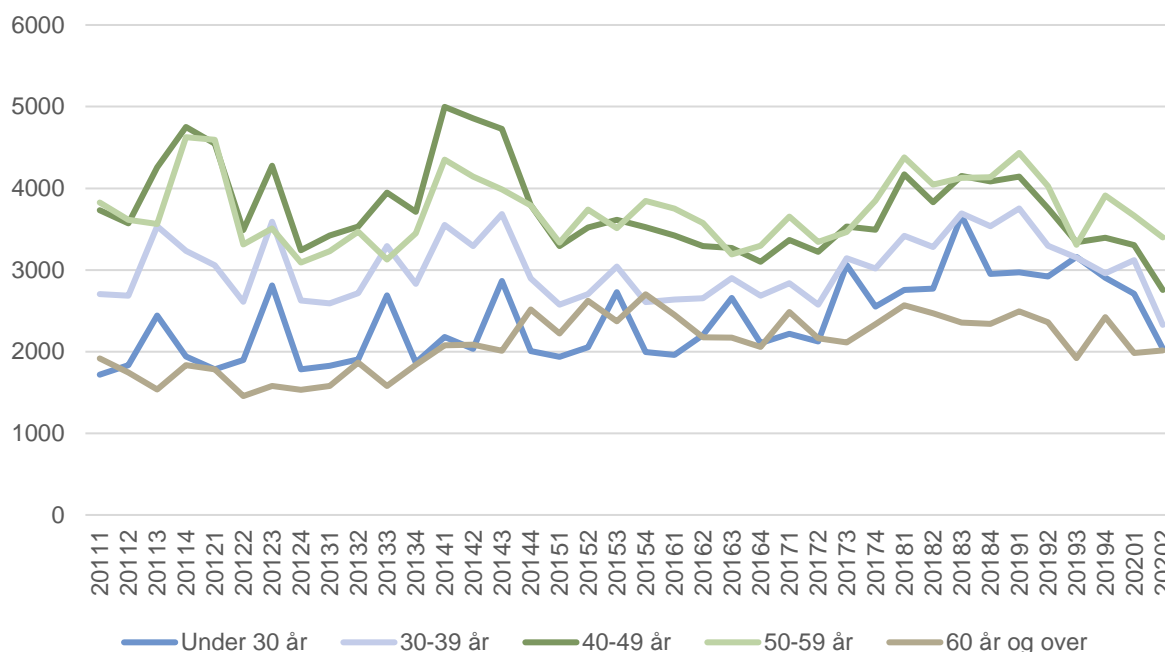
Antall med avgang fra arbeidsavklaringspenger er redusert

I andre kvartal 2020⁹ var det en total avgang på 12 500, en reduksjon på over 2 200 fra første kvartal. Dette tilsvarer en nedgang på over 15 prosent. Vi ser en reduksjon i avgangen over tid. Nedgangen startet fra midten av 2018 og henger delvis sammen med at vi etter regelverksendringen opplevde en kraftig økning i avganger fra ordningen. Sammenliknet med avgangen i tredje kvartal 2017 er avgangen i 2020 redusert med rundt 900. Det er spesielt de siste 12 månedene hvor vi ser en relativt drastisk reduksjon i avgangen. At vi ser et kraftig fall i avgangen i denne perioden kan tyde på at den første og innledende effekten regelverksendringene har hatt på beholdningen nå ligger bak oss. Dette kan blant annet forklares ved at antall personer som mottar AAP ut over ordinær periode er redusert etter 2018 og at avgangen avtar noe når denne gruppen utgjør en lavere andel av total beholdning. Vi så også at en relativt stor andel av dem som gikk ut av ytelsen etter å ha mottatt AAP etter unntaksbestemmelsen i ftrl. § 11-12 ble avklart før disse gikk til maks periode ved årsskiftet 2020. Mange av dem som går ut av ytelsen etter å ha mottatt AAP i en periode på 4 (3) + 2 år vil motta AAP etter andre bestemmelser i ftrl. kap. 11. De fleste av disse vil motta AAP i påvente av behandling av søknad om uføretrygd (§ 11-18). Etter at koronapandemien inntraff har de fleste stønadsmottakere fått forlenget ytelsen. Det gjelder dem som har vært i ordinær periode og dem som har mottatt AAP i påvente av uføretrygd eller etter å være avklart til arbeid (se eget avsnitt under). Forlengelsene har ført til at avgangen er sterkt redusert i slutten av første kvartal og gjennom andre kvartal 2020. Dersom vi sammenligner andre kvartal med tilsvarende periode i 2019 er avgangen redusert med over 3 800 personer. Avgangen er også den laveste i løpet av et enkelt kvartal siden 2013. Avhengig av hvordan pandemien fortsetter å utspille seg vil den kunne påvirke avgangen også fremover. Vi antar at de seneste endringene i forskriftene

⁹ Avgang er definert som at en personer ikke har mottatt AAP i to sammenhengende måneder. Avgangsmåned vil være siste periode hvor det er registrert utbetaling før denne to-måneders perioden. Gitt denne definisjonen må vi vente to måneder før vi kan regne avgangstall fra en gitt måned. Vi har derfor bare med avgangstall til og med 1.kvartal 2020 i dette notatet.

vil føre til en fortsatt redusert avgang fra ordningen, og at en konsekvens vil være at mange av dem som lå an til å nå maksdato ved årsskiftet etter å ha mottatt AAP i 3 år, ikke vil ha avgang før mot midten av 2021. Vi ser at antall mottakere totalt øker noe i tredje kvartal, samtidig ser vi en reduksjon i tilgangen. Dersom tilgangen reduseres mens beholdningen øker, indikerer dette en lav avgang også i tredje kvartal 2020.

Figur 12. Antall avganger fra arbeidsavklaringspenger (avgang), etter alder. Antall. 1. kvartal 2011 til 1. kvartal 2020

Kilde: NAV

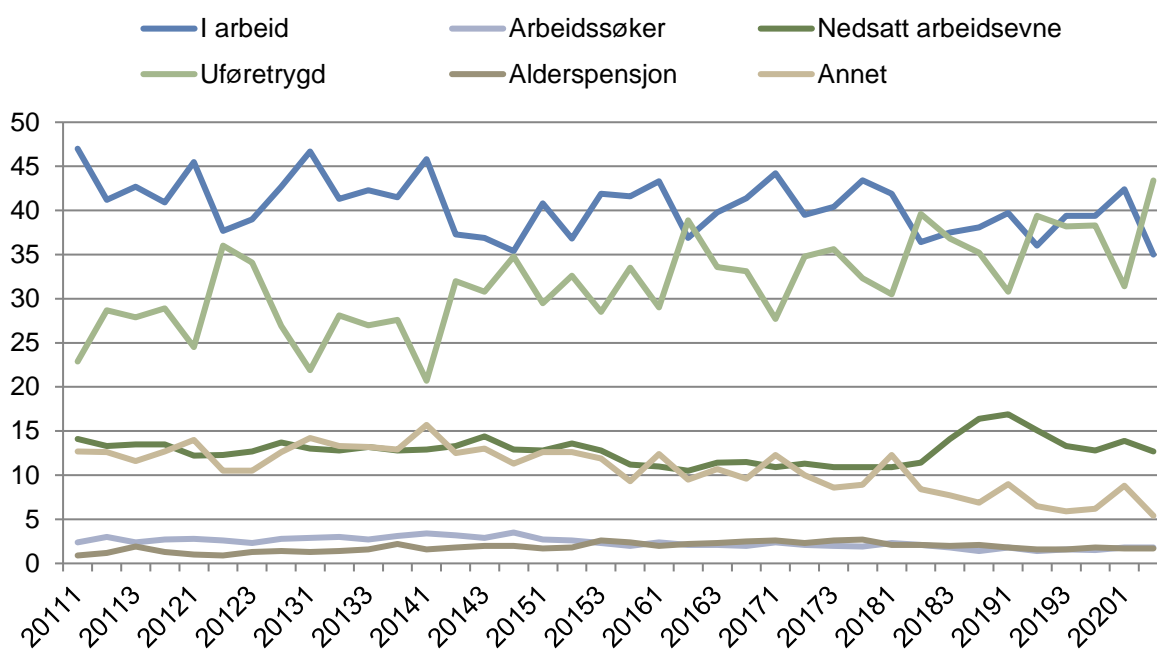
Andelen som mottar uføretrygd etter avgang fra AAP øker

De fleste som slutter å motta arbeidsavklaringspenger vil enten ha overgang til jobb eller uføretrygd. Figur 13 viser denne fordelingen 6 måneder etter at de ikke lenger var registrert med arbeidsavklaringspenger¹⁰. Personer som inngår i beholdningen for 2. kvartal 2020, sluttet derfor på arbeidsavklaringspenger i løpet av 4. kvartal 2019. I grafen under vil personer som er i arbeid og som samtidig mottar uføretrygd være registrert som å være i arbeid. Tilsvarende vil personer som er registrert med nedsatt arbeidsevne samtidig som de mottar uføretrygd være

¹⁰ Se vedlegg A for en oversikt over antall personer med avgang fra arbeidsavklaringspenger og status seks måneder etter.

registrert med nedsatt arbeidsevne (se figur 13 for en alternativ fordeling mellom personer som er i arbeid og personer som mottar uføretrygd).

Figur 13. Arbeidsmarkedsstatus seks måneder etter avgang fra arbeidsavklaringspenger. Andel. 1 kvartal 2011 til 2. kvartal 2020¹¹

Kilde: NAV

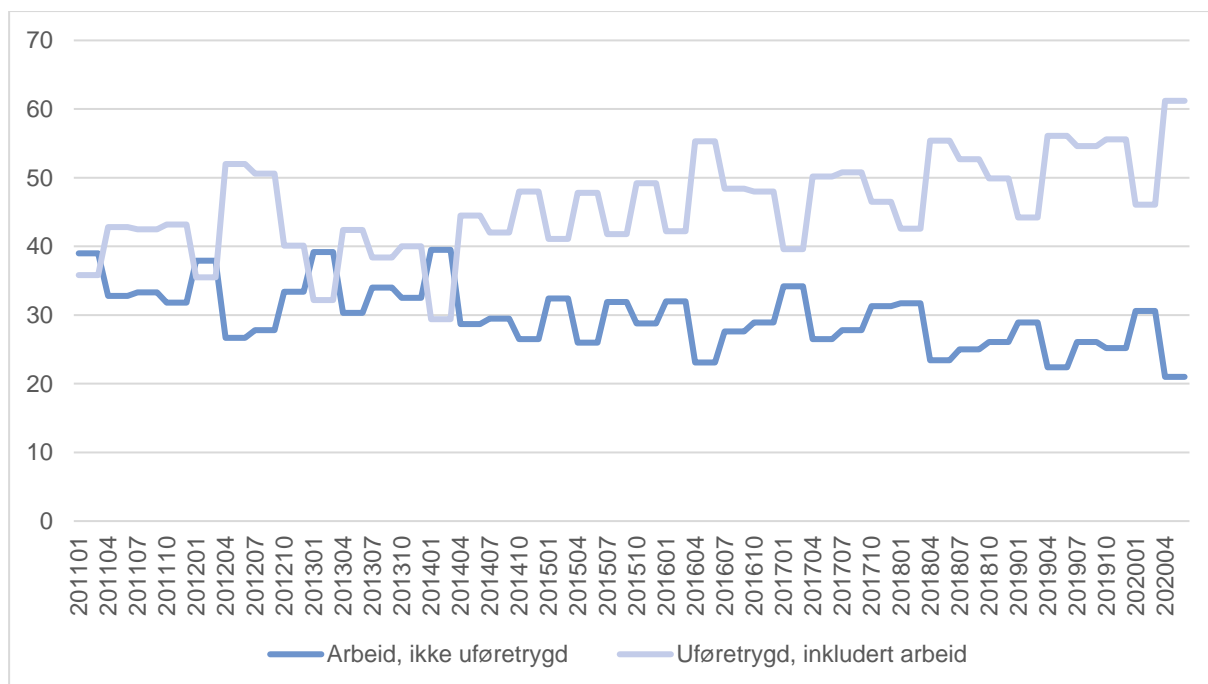
Andelen som går til arbeid, er kraftig redusert i andre kvartal 2020 og ligger hele 7,4 prosentpoeng under andelen i første kvartal. Nedgangen henger i stor grad sammen med sesongvariasjoner i avgangsstatistikken. Generelt vil personer med avgang mot slutten av året ha mindre sannsynlighet for å være i arbeid 6 måneder senere. En annen faktor som bidrar til reduksjonen fra første kvartal er at overgangen til arbeid da lå høyere enn det ordinært gjør for første kvartal (2,7 prosentpoeng over 2019). Målt mot samme kvartal i 2019 ser vi at reduksjonen bare er på 1 prosentpoeng. Vi ser også at netto overgang til arbeid reduseres noe, og ligger nær 900 under kvartalet før, og 700 under tilsvarende periode i 2019. Tidligere analyser har vist en svakt økt sannsynlighet for overgang til arbeid etter innføringen av nytt regelverk i 2018 (Kann og Dokken 2019). Analyser har samtidig vist at for enkelte grupper som er særskilt påvirket av regelverksendringene fra 2018, er det enten ingen endring eller en svak reduksjon i sannsynligheten for å være i jobb etter avgang fra AAP (Lima og Grønlien 2020).

¹¹ I grafene er det illustrert hva personene gjør 6 måneder etter avgang fra nedsatt arbeidsevne. Statistikken for 1. kvartal 2020 viser da status for dem som gikk ut i løpet av 3. kvartal 2019. I teksten refereres det til statusperiode som er perioden 6 måneder etter avgang fra AAP.

Vi antar at nedgangen først og fremst kan skyldes strammere arbeidsmarked og lavere sannsynlighet for overgang til arbeid i perioder med høy ledighet.

Samtidig som overgangen til arbeid er redusert ser vi en kraftig økning i sannsynligheten for å gå til uføretrygd. Av dem som har avgang i fjerde kvartal 2019, er det 43,4 prosent som mottar uføretrygd, en økning på 12 prosentpoeng fra kvartalet før og 4 prosent fra tilsvarende periode i 2019. Som for overgang til arbeid er det sesongvariasjoner i overgang til uføretrygd, andelen for dem med avgang i slutten av 2019 ligger allikevel høyere enn alle tidligere perioder. Etter regelverksendringene økte andelen som gikk til nedsatt arbeidsevne, men denne er redusert gjennom store deler av 2019 og 2020. For andre kvartal ser vi at andelen ligger på nær 12,7 prosent, eller rundt 1,2 prosentpoeng under første kvartal 2020. Små endringer som dette vil sannsynligvis i større grad påvirkes av sesongavhengige forskjeller enn andre forhold. Også for dem som havner i kategorien annet/ukjent er det en reduksjon i andre kvartal med en nedgang på 3,4 prosentpoeng. Dersom vi sammenlikner med fjoråret er nedgangen noe mindre, på bare 1,1 prosentpoeng. Kategorien «annet eller ukjent» inkluderer her blant annet privat forsørgede, studenter, selvstendig næringsdrivende og alderspensjonister.

Figur 14. Andel personer som er i jobb eller mottar uføretrygd seks måneder etter avgang fra arbeidsavklaringspenger. Gjennomsnitt i kvartal. 1 kvartal 2011 til 2. kvartal 2020

Kilde: NAV

Dersom vi tar med alle kategorier hvor en person mottar uføretrygd (inkludert personer som er i jobb eller er registrert som arbeidssøker og nedsatt arbeidsevne), ser vi at andelen som ender med uføretrygd 6 måneder etter avgang ligger på rundt 61 prosent. Vi ser samtidig at det er store variasjoner fra kvartal til kvartal, men at andelen aldri har vært så høy som i andre kvartal. Etter regelverksendringen i 2018 ser vi også en svak økning. Dette skyldes at veldig mange personer som har hatt avgang fra AAP etter 2018 har hatt lang varighet på ytelsen. Personer med lang varighet vil i større grad være aktuelle for uføretrygd etter avgang (Kann og Dokken 2019). Vi ser også at andelen som ender med jobb reduseres over tid, noe som også viser at mange kombinerer arbeid med uføretrygd. Ettersom disse kategoriene utgjør en så stor andel av alle mottakere med avgang vil en økning eller reduksjon for en kategori sannsynligvis påvirke andelen i den andre, men vi ser allikevel at overgangen til arbeid aldri har vært lavere enn i andre kvartal.

Færre med lang varighet

Ved utgangen av 3. kvartal 2020 har i overkant av 40 prosent av personer registrert med arbeidsavklaringspenger mottatt ytelsen i mindre enn 12 måneder. Til sammen 48 200 personer hadde mottatt AAP i mindre enn 1 år, en økning på 4 800 personer fra samme periode i 2019. Vi antar at dette skyldes en økt tilstrømning til ytelsen, og at svært mange av disse enten er nye mottakere av AAP eller begynner ny periode. Den største reduksjonen ser vi fortsatt hos dem som har mottatt arbeidsavklaringspenger i mer enn 5 år. Her ser vi en reduksjon på over 2 200 personer fra samme periode i 2019. Totalt er antall personer med varighet over 4 år redusert med rundt 1 100 personer. I denne gruppen finner vi en overvekt av personer som mottar AAP ut over ordinær periode, men mange vil også være registrert som aktive arbeidssøkere eller mens de avventer behandling av søknad om uføretrygd. Det er gruppen som mottar ordinær AAP ut over 4 år som ble særskilt påvirket av regelverksendringene i 2018, og det er også her vi ser den største reduksjonen.

Tabell 2: Mottakere av arbeidsavklaringspenger fordelt på hvor lenge de har mottatt ytelsen. Antall. September 2020, og endring fra september 2019

Varighet	201909	202009	Endring	Endring i prosent
I alt	115424	120163	4739	4,1
1. år (1-12 mnd)	43372	48221	4849	11,2
2. år (13-24 mnd)	28756	31379	2623	9,1
3. år (25-36 mnd)	20754	19831	-923	-4,4
4. år (37-48 mnd)	14115	13389	-726	-5,1
5. år (49-60 mnd)	4208	5365	1157	27,5
Over 5. år (61 mnd -)	4219	1978	-2241	-53,1

Kilde: NAV

Forlengelser av AAP vedtak

På bakgrunn av "midlertidig forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien" har i underkant av 15 100 mottakere av AAP fått forlenget stønadperioden i løpet av andre og tredje kvartal¹². Flertallet av disse har mottatt AAP etter ordinære bestemmelser i Folketrygdlovens § 11-12¹³. Til sammen har rundt 8 300 personer som har vært nær slutten av sin ordinære stønadperiode fått forlenget perioden med 6 måneder. I tillegg har rundt 5 000 personer fått vedtak om 6 måneders forlengelse av perioden de mottar AAP mens de venter på avklaring til uføretrygd. Det er i tillegg fattet rundt 1 800 vedtak om forlengelse av AAP etter avklaring til arbeid. Den gruppen som mottar AAP etter ordinære bestemmelser vil måtte avklares mot arbeid, søknad om uføretrygd, eller vil kunne motta AAP etter unntaksbestemmelsene i §11-12. Gruppen som mottar AAP i påvente av at krav om uføretrygd skal ferdigbehandles, vil med stor sannsynlighet ha overgang til uføretrygd. Dette kan medføre en økt avgang i løpet av tredje og fjerde kvartal, samt en økt tilgang til uføretrygd. Vi forventer samtidig at overgangen til uføretrygd i perioden før oktober kan være noe redusert, noe avhengig av saksbehandlingstid på uføretrygd. Tidligere vil mange som går

¹² Her omtaler vi kun dem som har forlenget stønaden i forkant av nær forstående maks periode på AAP. Personer som har fått forlenget AAP etter «Midlertidig forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien» (https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-03-20-368#KAPITTEL_5) inngår ikke i denne statistikken.

¹³ Arbeidsavklaringspenger vil i de fleste tilfeller innvilges etter Folketrygdlovens §11-12 for en periode på inntil 3 år. Det vil i tillegg være mulig å motta AAP i ytterligere 2 år dersom en innfrir vilkårene i §11-12. For personer som ikke har rett til sykepenger kan AAP innvilges i inntil 6 måneder i henhold til §11-13. Personer som er ferdig avklart vil kunne motta AAP i inntil 6 måneder mens de er registret som arbeidssøker, i hht. §11-17, eller i 4+4 måneder mens de avventer søknad om uføretrygd i hht. §11-18. Ved utgangen av juni 2020 var rundt 110 000 personer registrert med AAP etter §11-12, av disse mottok 4 500 AAP etter unntaksbestemmelsen i §11-12. Samtidig var det 1 500 som var ferdig avklart og 6 500 som mottok AAP under vurdering for uføretrygd. Det var også rundt 700 som mottok AAP som sykepengeerstatning. Ettersom en person kan motta AAP etter flere bestemmelser i løpet av en periode vil det kunne forekomme dobbelttelling.

ut stønadperioden etter ordinære bestemmelser i §11-12 fortsatt kunne motta AAP enten i inntil 2 år i en «unntaksperiode» i §11-12, eller etter å ha blitt ferdig avklart mot enten arbeid eller uføretrygd. Det er derfor ikke mulig å konkludere med at alle som har fått forlenget stønadperioden ville mistet rett til AAP uten lovendringen.

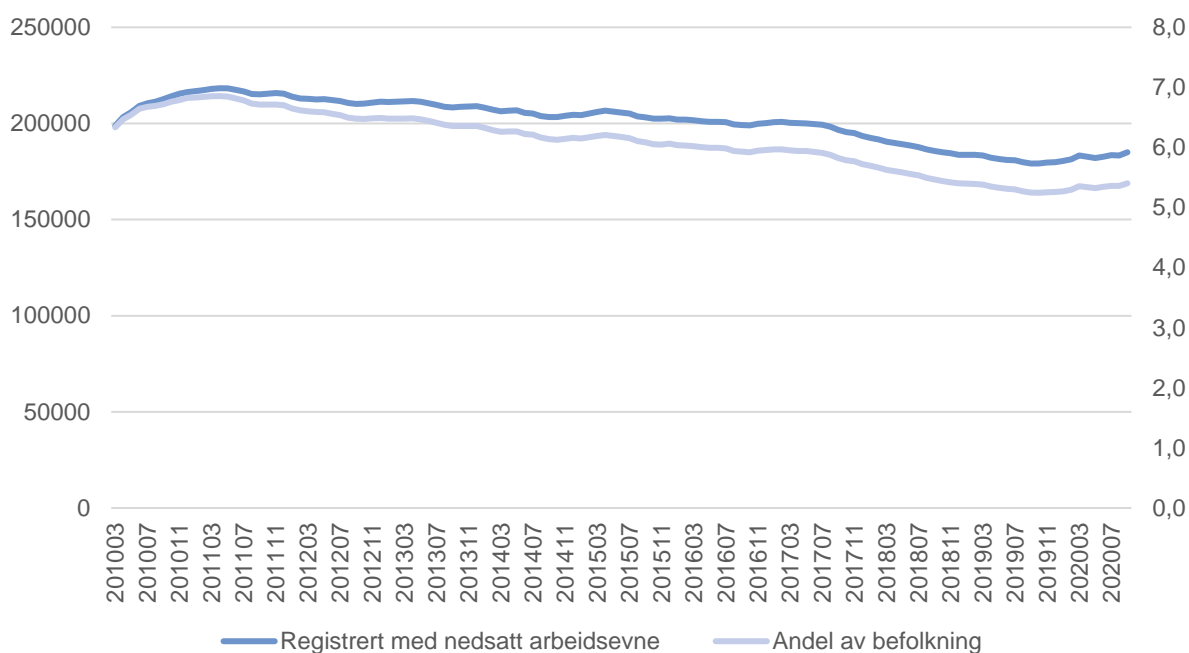
Forlengelsene og koronapandemien har ført til at sannsynligheten for å gå ut av AAP ordningen er kraftig redusert (se Vedlegg E). Gjennomgående har personer som mottar AAP i løpet av 2018 og 2019 hatt rundt 16-17 prosent sannsynlighet for å ikke lenger motta AAP 3 måneder etter. Denne er redusert til 7 prosent ved utgangen av andre kvartal, en nedgang på nær 40 prosent. Tilsvarende er sannsynligheten for å være i arbeid uten ytelse eller oppfølging, eller motta uføretrygd i begge tilfeller redusert med henholdsvis 40 og 55 prosent. Det er samtidig lavere sannsynlighet for å stå uten inntektssikring¹⁴, fra rundt 0,9 prosent til 0,6 prosent.

Økning i antall personer med nedsatt arbeidsevne

Ved utgangen av september 2020 var 182 800 personer registrert med nedsatt arbeidsevne (figur 15). Dette er en økning på rundt 1 600 personer målt mot tilsvarende periode i 2019. Det er allikevel en svak nedgang fra andre kvartal 2020 på rundt 600 personer. Antall personer med nedsatt arbeidsevne ligger på 5,3 prosent av befolkningen mellom 18 og 66 år. Dette er stabilt med tilsvarende periode i 2019, men en nedgang i løpet av kvartalet på 0,1 prosentpoeng. At antall personer med nedsatt arbeidsevne øker etter at vi har sett en reduksjon over lengre tid kan henge sammen med at ikke alle som kommer tilbake etter endt karenperiode var registrert med nedsatt arbeidsevne i perioden før de mottok AAP. Foreløpig ser vi tegn på at koronaepidemien har medført en økning i antall tilfeller, men økningen virker først og fremst å skje i mars og september 2020. For perioden etter ser vi en stabilisering, noe som kan indikere at også denne gruppen opplever en bedring på arbeidsmarkedet etter den innledende økningen i ledighet.

¹⁴ NAV har ikke oversikt over utbetalt sosialhjelp i 2020 og vi har derfor ikke kontrollert for mulig utbetalt sosialhjelp. Enkelte i denne gruppen kan derfor allikevel ha fått utbetalt sosialhjelp etter at de ikke lenger stod registrert som mottaker av AAP. Foreløpige sosialhjelpstall for 2020 vil foreligge i rundt april 2021, mens endelige tall er klare først rundt juni samme år.

Figur 15. Antall personer (akse til venstre) og andel av befolkningen (18-66 år, akse til høyre) med nedsatt arbeidsevne. Antall. Mars 2010 til september 2020

Kilde: NAV

Flere med nedsatt arbeidsevne mottar arbeidsavklaringspenger

Andelen personer registrert med nedsatt arbeidsevne som samtidig mottar arbeidsavklaringspenger er økt fra tilsvarende periode i 2019. I september 2020 var 62,5 prosent i denne gruppen mottakere av arbeidsavklaringspenger. Antallet er økt med 5 000, eller 4,5 prosent fra tilsvarende periode i 2019. Det er samtidig en økning i personer som mottar uføretrygd på rundt 700 personer målt mot samme periode i 2019. Dette tilsvarer en økning på rundt 3,6 prosent. Antallet som mottar dagpenger samtidig som de er registrert med nedsatt arbeidsevne har økt mye de siste 12 månedene. Totalt er økningen for denne gruppen på over 1 900 personer, noe som tilsvarer en økning på over 111,6 prosent. Dette skyldes etter all sannsynlighet at økt ledighet grunnet koronapandemien har ført til at mange personer som var registrert med nedsatt arbeidsevne, men samtidig var i et arbeidsforhold, nå mottar dagpenger. Det er spesielt blant mottakere av arbeidsavklaringspenger samt personer som mottar dagpenger hvor vi ser en økning. I begge tilfeller er andelen økt med rundt 1 prosentpoeng. Det er samtidig en ganske stor reduksjon i antall personer som faller i kategorien «annet», tilsvarende nær 1 800 personer, eller 1,7 prosent..

Tabell 3: Personer med nedsatt arbeidsevne fordelt på ytelser (justert for dobbelttelling). Antall og andel. September 2020

	Nedsatt arbeidsevne	AAP	Uføretrygd	Dagpenger	Tiltakspenger	Annet
Antall sep. 2020	185 087	115 935	19 747	3 665	4 635	41 105
Andel sep. 2020	100	62,6	10,7	2,0	2,5	22,2
Endring sep. 2019. Antall	5911	5015	695	1933	20	-1752

Kilde: NAV

Deltakelse i arbeidsrettet tiltak

Ved utgangen av september 2020 deltok 52 500 av de som var registrert med nedsatt arbeidsevne i en eller annen form for arbeidsrettet tiltak. Dette utgjør 28 prosent av alle personer registrert med nedsatt arbeidsevne, en nedgang på 2 prosentpoeng fra tilsvarende periode i 2019. Reduksjonen kan skyldes en generell nedgang i tiltaksdeltakelse i forbindelse med koronapandemien, men det er vanskelig å anslå hvor stor effekt denne har hatt. Antall tiltaksdeltakere med nedsatt arbeidsevne har etter mars 2020 vært noe lavere enn foregående perioder, men netto antall deltakere ligger ved utgangen av tredje kvartal på omtrent samme nivå som det var i 2018 og 2019. Det fremstår altså som om pandemien har medført lavere deltakelse over en periode, men at denne trenden er endret etter sommeren da mange personer med nedsatt arbeidsevne startet på nye tiltak.

Et større antall av de som ikke er registrert med tiltak er under annen oppfølging, som medisinsk behandling, rehabilitering eller sosial trening. Blant de under 30 år er arbeidspraksis det klart vanligste tiltaket. Rundt 27,6 prosent av dem under 30 år registrert med nedsatt arbeidsevne som gikk på en eller annen form for tiltak, deltok i arbeidspraksis. Dernest følger opplæring og tilrettelagt arbeid som viktige former for tiltak. Andelen registrert med arbeidspraksis reduseres for de over 60 år, som i økende grad deltar i tilrettelagt arbeid (34 %) eller mottar lønnstilskudd (31,1 %). Det er generelt færre som deltar i en eller annen form for tiltak blant de eldste aldersgruppene.

Tabell 4. Personer med nedsatt arbeidsevne som deltar i et arbeidsrettet tiltak. Alder og type tiltak. Antall totalt og andel i hver tiltaksgruppe. September 2020

	I alt	Under 30 år	30-59 år	60 år og over
I alt	52480	16204	33538	2738
Arbeidspraksis	20,6	27,6	18,2	9,3
Arbeidsrettet rehabilitering	1,1	0,4	1,4	1,4
Avklaringstiltak	4,7	2,3	5,5	9,2
Jobbskaping og egenetablering	0	0	0,1	0,1
Lønnstilskudd	14,8	10	15,7	31,1
Oppfølging	18,5	18	19,3	12,8
Opplæring	17,6	20,5	17,6	1,5
Tilrettelagt arbeid	22,3	20,9	22	34
Tilrettelegging	0,3	0,2	0,3	0,7

Kilde: NAV

Vedlegg

A. Definisjoner for hvem som tilhører gruppen med nedsatt arbeidsevne og hvem som kan motta arbeidsavklaringspenger.

Personer med nedsatt arbeidsevne

Begrepet «personer med nedsatt arbeidsevne» omfatter personer som på grunn av sykdom, skade eller andre hindringer har behov for ekstra oppfølging fra NAV for å få eller beholde arbeid. Bistandsbehovet fastsettes etter en arbeidsevnevurdering og vil omfatte arbeidsrettede tilbud og annen oppfølging som medisinsk behandling, rehabilitering, sosial trening/oppfølging og tilrettelegging.

Mange blir registrert med nedsatt arbeidsevne etter å ha brukt opp retten til sykepenger, eller fordi de fortsatt trenger tid til rehabilitering eller omskolering. Andre har vært lenge arbeidsledig, men på grunn av helsemessige utfordringer vurderes de å ha ekstra behov for oppfølging for å kunne komme i jobb. Personer som mottar sykepenger eller uføretrygd regnes ikke med i statistikken over personer med nedsatt arbeidsevne, med mindre de mottar arbeidsrettet oppfølging rettet mot personer med nedsatt arbeidsevne.

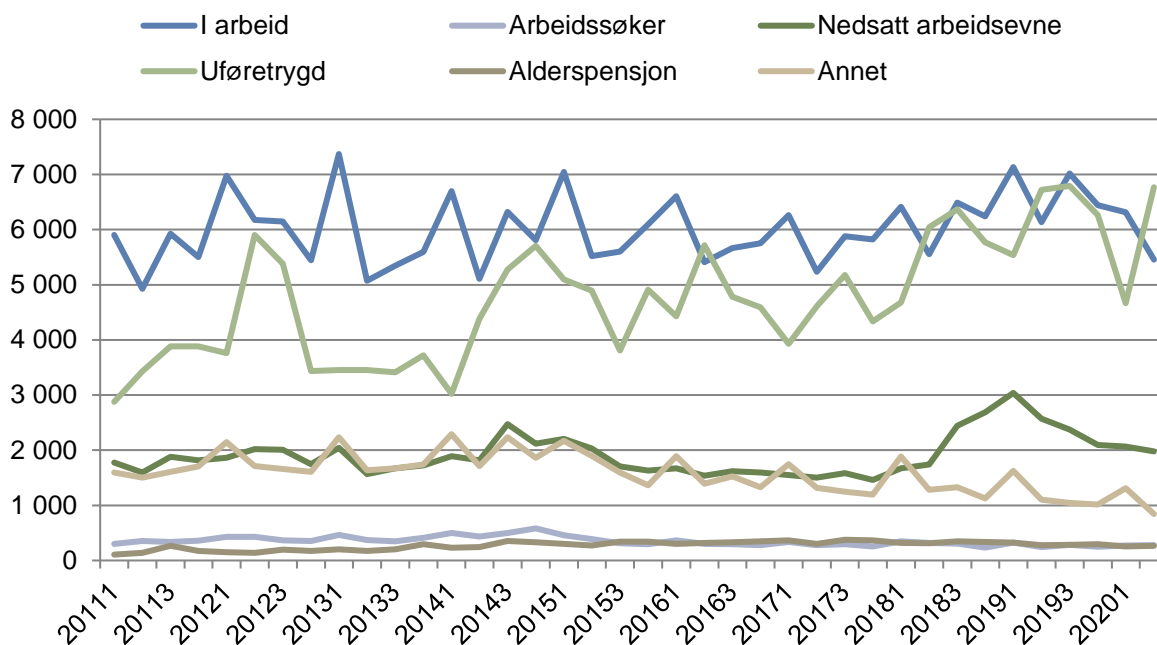
Arbeidsavklaringspenger

Arbeidsavklaringspenger kan innvilges til personer som har fått arbeidsevnen nedsatt med minst femti prosent på grunn av sykdom. Det er et krav at det foreligger en gyldig diagnose i henhold til klassifiseringssystemene ICD 10 og ICPC 2. Det er også et vilkår at man enten er under aktiv behandling, deltar i et aktivt tiltak, eller at man selv etter at dette er prøvd fremdeles anses å ha en viss mulighet for å komme i arbeid, og får oppfølging fra Arbeids- og velferdsetaten.

Tidligere (før 1.3.2010) mottok personer som var under medisinsk behandling rehabiliteringspenger, mens de som deltok i et arbeidsrettet tiltak mottok attføringspenger. Tidsbegrenset uførestønad kunne innvilges om man, til tross for medisinsk behandling og forsøk på attføring, ikke kunne komme i arbeid i overskuelig framtid, men at det var håp på lengre sikt. Minsteytelsen for arbeidsavklaringspenger er 2G (grunnbeløpet i folketrygden). Fra 1. februar 2020 er minsteytelsen justert ned til 2/3G.

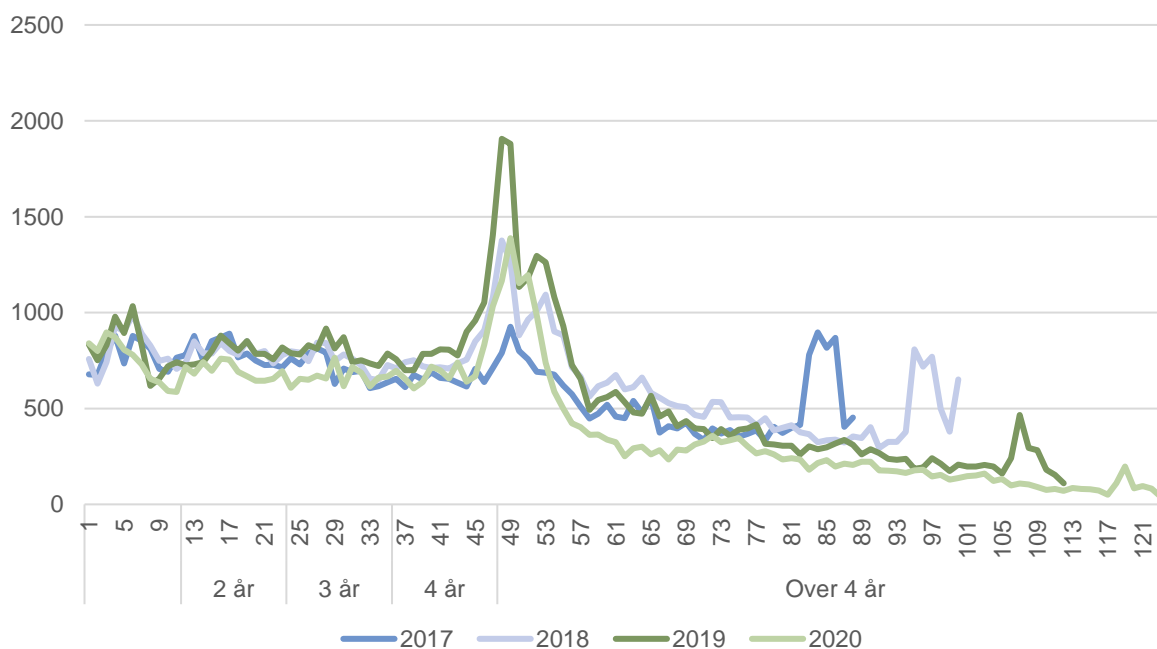
Vedlegg

A. Arbeidsmarkedsstatus seks måneder etter avgang fra arbeidsavklaringspenger. Antall. 1 kvartal 2011 til 2. kvartal 2020

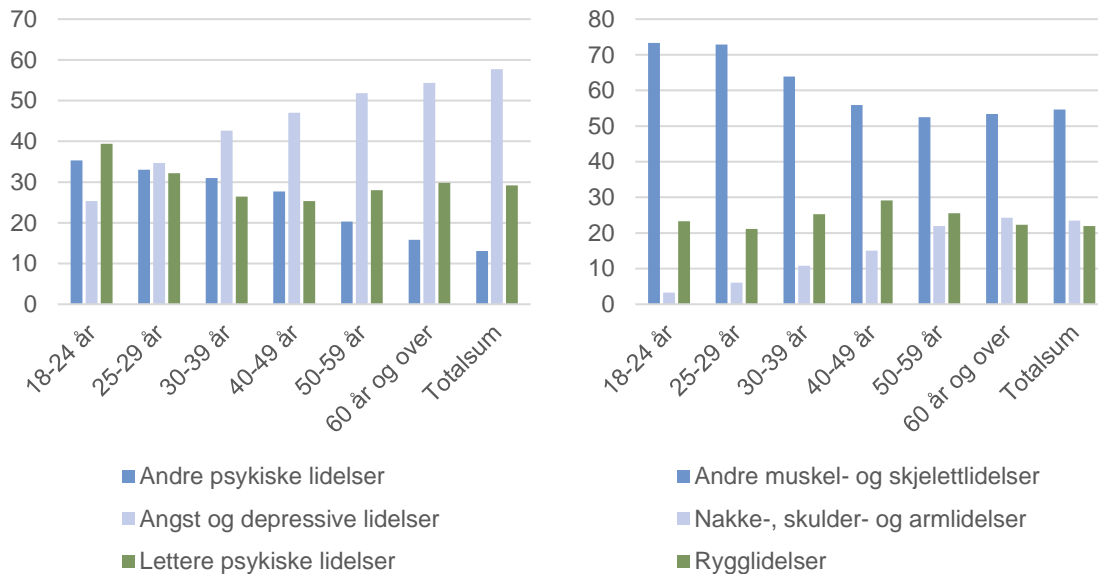
Kilde: NAV

B. Varighet ved avgang og antall personer. Måneder. 2017 til 2020.

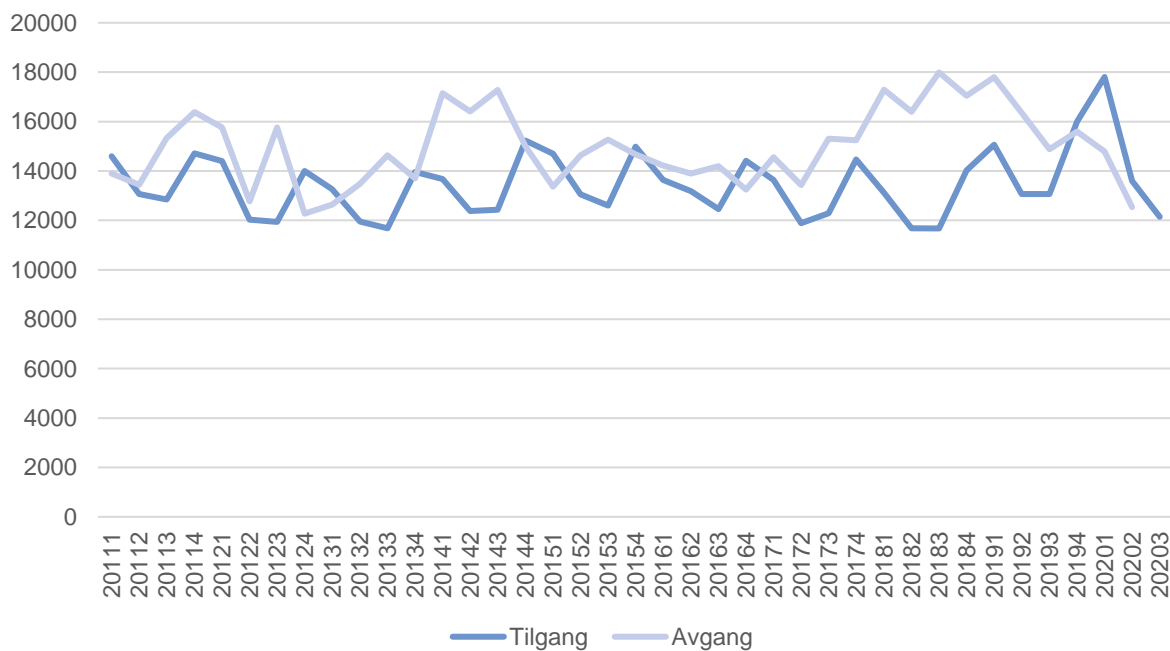
Kilde: NAV

C. Psykiske lidelser og muskel, og skjelettlidelser, undergrupper fordelt på aldersgruppe. Andel. September 2020.

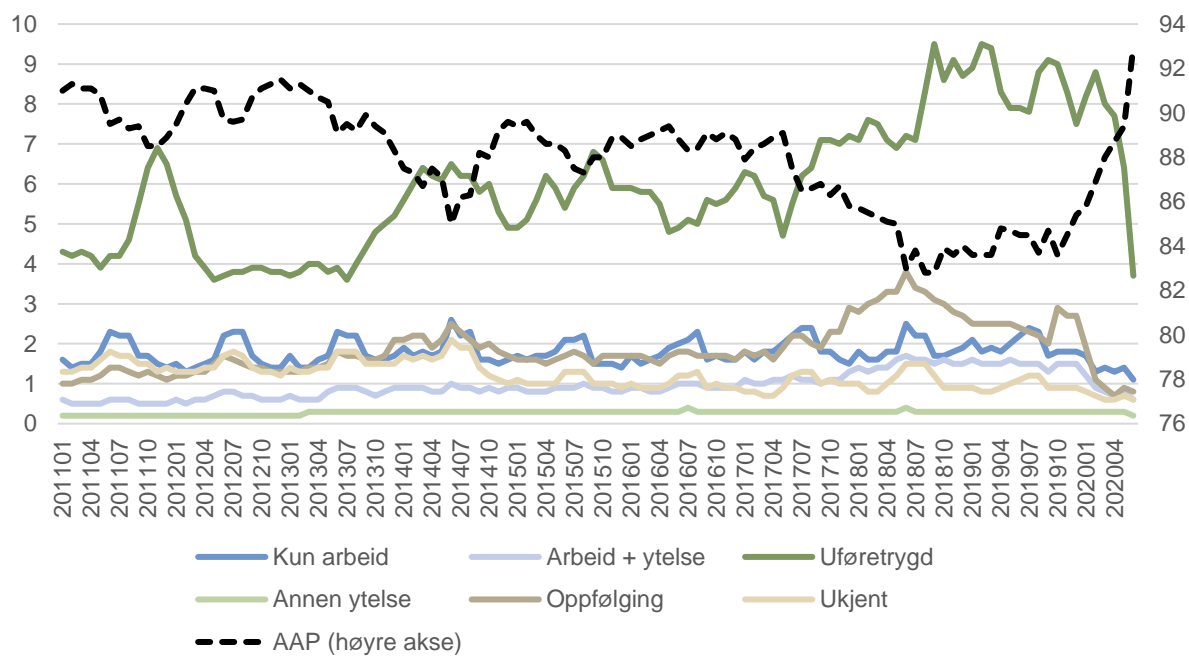
Kilde: NAV

D. Antall nye mottakere av arbeidsavklaringspenger (tilgang) og antall som ikke lenger mottar arbeidsavklaringspenger (avgang). Antall. 1. kvartal 2011- 3. kvartal 2020

Kilde: NAV

E. Sannsynlighet for overgang fra AAP 3 måneder etter utbetalt ytelse. Andel. Januar 2011 til juni 2020.

Kilde: NAV

Referanser

Ellingsen, Jostein (2020). «Utviklingen i uføretrygd per 30. juni 2020», Statistikknotat, Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Sundell, Therese (2018). «Utviklingen i sykefraværet, 3.kvartal 2018», Statistikknotat, Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Kalstø, Åshild Male Kalstø og Kann, Inger Cathrine (2018). «Færre på helse relaterte ytelser – friskere befolkning?», Arbeid og velferd 4/2018, s. 3-18

Jacobsen, Ove (2018). «AFP i privat sektor - Endringer i mottak av arbeidsavklaringspenger og uføretrygd», Arbeid og velferd 1/2018, s 35-43

Lande, Sigrid (2019). «Færre får innvilget arbeidsavklaringspenger med nytt regelverk», Arbeid og velferd 2/2019, s. 81-98

Kann, Inger Cathrine og Dokken, Therese. «Flere har avsluttet arbeidsavklaringspenger etter regelverksendringene i 2018 - De fleste til uføretrygd eller jobb», Arbeid og velferd 3/2019, s. 41-61

Brage, Søren, Nossen, Jon Petter, Kann Inger Cathrine og Thune, Ola. «Sykefravær med diagnose innen psykiske lidelser 2000-2011», Arbeid og velferd 3/2012, s. 24-37

Lima, Ivar og Grønlien, Eirik. «Flere mottar uføretrygd og sosialhjelp etter innstramming i AAP-regelverket», Arbeid og velferd 2/2020, s. 61-79